

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w IV Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Adam Chodkiewicz

Protokolant B. K.

w obecności **Prokuratora Joanny Szlosar-Meller**

po rozpoznaniu w dniach: 10.05, 03.06, 27.06. 14.09.2016 r. sprawy:

M. F. (F.)

s. Z. i H. zd. W.

ur. (...) w S.

oskarżonego o to, że:

dnia 22 maja 2012 roku w G., pełniąc funkcję prezesa zarządu „(...)” sp. z o.o. Spółka komandytowa z/s w S., wprowadzając w błąd E. N. (1) i Z. N. (1) co do kondycji finansowej reprezentowanej przez siebie spółki oraz możliwości wywiązania się przez tenże podmiot z przyjętego w jej imieniu zobowiązania, poprzez wydanie polecenia pełnomocnikowi prawnemu tej spółki zawarcia z wymienionymi pokrzywdzonymi ugody sądowej, w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w G. o sygnaturze I C 44/12, na podstawie której mieli oni otrzymać od „(...)” sp. z o.o. Spółka komandytowa z/s w S. kwotę 435.000zł, płatną ratalnie w okresie od 31 maja do 31 grudnia 2012 roku, w zamian za co wyrazili oni zgodę na rozwiązanie uprzednio zawartej ze wskazaną spółką umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości, w następstwie czego utracili także przysługujące im prawa: żądania wykonania tej umowy, żądania zapłaty naliczonej już kwoty kary umownej w wysokości 179.504,28zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz żądania zapłaty dalszych kar umownych, naliczanych w związku z niewykonaniem przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości, po czym „(...)” sp. z o.o. spółka komandytowa z/s w S. nie uiściła żadnej raty wynikającej z zawartej ugody z uwagi na brak płynności finansowej, doprowadził wymienionych pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie nie mniejszej niż 179.504,28zł

- tj. dokonania czynu z art. 286 § 1 kk

1.oskarżonego M. F. uniewinnia od popełnienia zarzucanego mu czynu;

2.na mocy art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 15.01.2010 r. pomiędzy Z. N. (1) i M. F. – przedstawicielem spółki (...) Sp. z o. o. Sp. kom. z/s w S. została zawarta umowa deweloperskiej sprzedaży nieruchomości nr (...).

W dniu 5.02.2010 r. przed notariuszem M. O. została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży pomiędzy Z. N. (1) i M. F. – przedstawicielem spółki (...) Sp. z o. o. Sp. kom. z/s w S. (akt notarialny Repertorium A nr 1363/2010). Na

podstawie tej umowy M. F. działając w imieniu w/w spółki zobowiązał się wybudować dom w zabudowie szeregowej o pow. 117 m² oraz sprzedać Z. i E. N. (1): działkę o powierzchni 190 m² położonej w R. zabudowanej budynkiem mieszkalnym za kwotę brutto 349.660,58 zł i udział wynoszący (...) we własności niezabudowanej działki za kwotę brutto 10.199,20 zł.

Strony umowy ustaliły termin wykonania budynku do dnia 4.02.2011. Zgodnie z § 7 umowy, w razie zwłoki w wykonaniu któregośkolwiek z obowiązków niepieniężnych wynikających z umowy, spółka będąca w zwłoce zobowiązana będzie do zapłaty na rzecz kupującego kary umownej w wysokości 0,3 % za każdy dzień pozostawania w zwłoce liczonej od wartości prac pozostałych w zwłoce.

Z. i E. N. (2) w dniu 15.01.2010 r. wpłacili zadek w wysokości 33.515 zł, a w dniu 8.02.2010 r. wpłacili pozostałą część umówionej ceny w wysokości 325.344,78 zł.

Z uwagi na niewywiązanie się przez spółkę (...) z umowy, Z. i E. N. (2) pismem z dnia 7.03.2011 r. oświadczyli, że odstępują od zawarcia umowy przyrzeczonej umowy sprzedaży oraz wezwali do natychmiastowej zapłaty kwoty 394.374,78 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 69.030 zł tytułem zwrotu zadatku w podwójnej wysokości wraz z ustawowymi odsetkami. W odpowiedzi na pismo Z. i E. N. (1), Prezes Zarządu M. F. zaproponował zawarcie aneksu do umowy, w celu ugodowego załatwienie sprawy.

W dniu 31.05.2011 r. do Prokuratury Rejonowej K.-P. w K. wpłynęło zawiadomienie o popełnieniu przestępstw z art. 286 § 1 kk, art. 284 § 2 kk i art. 300 § 1 kk na szkodę Z. i E. N. (1). Postanowieniem z dnia 26.07.2011 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej S. – P. w S. odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie. Postanowienie Prokuratora zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego K. z 20.02.2012 r. sygn. akt XXI Kp 375/11.

W dniu 25.07.2011 r. pełnomocnik Z. i E. N. (1) sporządził przesądowe wezwanie do zapłaty kwoty 149.006,25 zł stanowiącej karę umowną za 171 dni zwłoki.

W dniu 31.08.2011 r. powodowie Z. i E. N. (2) wystąpili do Sądu Okręgowego w G. z powództwem o wydanie nakazu zapłaty kwoty 179.504,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

W dniu 12.01.2012 r. Sąd Okręgowy w G. w sprawie I Nc 44/11 wydał nakaz zapłaty, od którego spółka (...) wniosła sprzeciw.

W dniu 22.05.2012 r. przed Sądem Okręgowym w G. w sprawie I C 44/12 strony zawarły ugodę, której przedmiotem były wszelkie aktualne oraz przyszłe wzajemne roszczenia stron wynikające z przedwstępnej umowy sprzedaży z 5.02.2010 r. oraz umowy deweloperskiej sprzedaży nieruchomości z 15.01.2010 r. Zgodnie z § 2 ugody, (...) Sp. z o. o. Sp. kom. z/s w S. zobowiązała się do zapłaty na rzecz powodów kwoty 435.000 zł w systemie 8 rat (ostatnia rata płatna w terminie do 31.12.2012 r.) wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w spłacie którejkolwiek z rat. Zawierając niniejszą ugodę strony zgodnie rozwiązały wyżej wskazane umowy, oświadczając, iż w momencie podpisania ugody wchodzi ona w miejsce wszelkich istniejących dotąd między nimi stosunków prawnych.

Powyższą ugodę za stronę pozwaną podpisał radca prawny M. B., działający na podstawie pełnomocnictwa procesowego z dnia 18.05.2012 r. podpisanego przez Prezesa Zarządu M. F..

Mimo zawartej ugody, spółka (...) nie dokonała żadnej wpłaty na rzecz Z. i E. N. (1). Wszczęte, na skutek wniosku z dnia 12.07.2012 r., postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Ustalono, że w 2012 r. wobec dłużnika prowadzonych było 19 postępowań egzekucyjnych. Sąd Rejonowy w S. Wydział I Cywilny wyznaczył Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. w osobie D. B. do dalszego łącznego prowadzenia egzekucji i administracyjnej w trybie egzekucji sądowej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego **M. F.** (k. 315-316, 523-524, 525, 538), zeznania świadków: **Z. N. (1)** (k. 33-34, 463-466, 525), **A. B. (1)** (k. 214, 473-474), **A. B. (2)** (k. 224-225,

474), **D. B.** (k. 289-290, 474), **Ł. Ł.** (k. 537-538 oraz na podstawie dokumentów w postaci: zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z załącznikami (k. 1-32, 39-50), danych z KRS (k. 88-99, 148-152), informacji komornika (k. 104-105, 291-297, 299-306, 317-318, 320-336), informacji US w S. (k. 109), informacji ZUS w S. (k. 112, 114), sprawozdań finansowych za lata 2011 i 2012 (k. 199-210), odpisu umowy przedwstępnej (k. 255-263), pełnomocnictwa procesowego (k. 283), odpisu protokołu z 22.05.2012 r. (k. 284-286), odpisu postanowienia z 22.05.2012 r. (k. 287), dokumentacji ze sprawy IC 44/12 (k. 339-372), zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa, postanowienia Sądu Okręgowego w K. (k. 511-521).

M. F. został oskarżony o to, że w dniu 22 maja 2012 roku w G., pełniąc funkcję prezesa zarządu „(...)” Sp. z o. o. Spółka komandytowa z/s w S., wprowadzając w błąd E. N. (1) i Z. N. (1) co do kondycji finansowej reprezentowanej przez siebie spółki oraz możliwości wywiązania się przez tenże podmiot z przyjętego w jej imieniu zobowiązania, poprzez wydanie polecenia pełnomocnikowi prawnemu tej spółki zawarcia z wymienionymi pokrzywdzonymi ugody sądowej, w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w G. o sygnaturze I C 44/12, na podstawie której mieli oni otrzymać od „(...)” Sp. z o. o. Spółka komandytowa z/s w S. kwotę 435.000 zł, płatną ratalnie w okresie od 31 maja do 31 grudnia 2012 roku, w zamian za co wyrazili oni zgodę na rozwiązanie uprzednio zawartej ze wskazaną spółką umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości, w następstwie czego utracili także przysługujące im prawa: żądania wykonania tej umowy, żądania zapłaty naliczonej już kwoty kary umownej w wysokości 179.504,28zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz żądania zapłaty dalszych kar umownych, naliczanych w związku z niewykonaniem przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości, po czym „(...)” Sp. z o. o. Spółka komandytowa z/s w S. nie uiściła żadnej raty wynikającej z zawartej ugody z uwagi na brak płynności finansowej, doprowadził wymienionych pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie nie mniejszej niż 179.504,28 zł - tj. przestępstwa z art. 286 § 1 kk.

Przesłuchany w charakterze oskarżonego M. F. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Oskarżony wskazał, że z jego strony nie było zamiaru oszukania kogokolwiek. Podał, że godząc się na zawarcie ugody, chciał skrócić czas trwania procesu cywilnego i tym samym oszczędzić wszystkim kosztów i czasu. Podnosił również, że w umowie notarialnej błędnie wpisano wysokość kar umownych, gdyż standardowo wysokość ta wynosiła 0,03%, dziennie, a nie 0,3%. Błąd ten zauważono dopiero po wniesieniu pozwu przez powodów.

Na wstępie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy wskazać, iż bezspornym jest, że pomiędzy spółką (...) a powodami Z. i E. N. (1) została zawarta w dniu 22.05.2012 r. ugoda sądowa. Nie budzi też jakichkolwiek wątpliwości, że w imieniu spółki (...) ugodę podpisał radca prawny M. B., działający w ramach pełnomocnictwa udzielonego mu przez Prezesa Zarządu M. F.. Świadczą o tym wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania Z. N. (1) i Ł. Ł., a także odpisy dokumentów znajdujących się w aktach sprawy w postaci pełnomocnictwa procesowego i protokołu z 22.05.2012 r.

Bezspornym jest również, że spółka (...) nie wypełniła warunków zawartej w dniu 22.05.2012 r. ugody sądowej, a wszczęte postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Świadczą o tym zeznania Z. N. (1) i komornika D. B. oraz dokumentacja z postępowania egzekucyjnego.

Nie budzi również wątpliwości fakt, iż spółka (...) w czasie zawierania ugody sądowej była w złej kondycji finansowej, o czym świadczy fakt prowadzenia 14 postępowań egzekucyjnych przez komornika D. B. na łączną kwotę 381.476 zł.

Sąd nie ma zastrzeżeń co do wiarygodności i rzetelności wskazanych wyżej dowodów. Zeznania świadków są logiczne, rzeczowe i wzajemnie zgodne.

Zeznania pozostałych świadków nie mają istotnego znaczenia w sprawie, gdyż nie dotyczą bezpośrednio przedmiotu sprawy.

W ocenie Sądu ustalony stan faktyczny nie budzi jakichkolwiek wątpliwości. Natomiast kwestią istotną w sprawie jest ocena prawna zachowania oskarżonego M. F..

Przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 kk ma miejsce gdy sprawca w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Oszustwo jako przestępstwo celowościowe może być popełnione tylko z zamiarem bezpośrednim, a celem sprawcy jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca nie tylko musi uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Jeżeli jeden z tych elementów nie jest objęty świadomością - nie ma oszustwa, jeżeli któregoś z nich sprawca nie chce, lecz tylko nań się godzi - również nie ma oszustwa. Oszustwo zatem może być przestępstwem popełnionym tylko umyślnie z zamiarem bezpośrednim, kierunkowym, obejmującym cel i sposób działania (wyrok SA w Warszawie z 15.12.2014 r., sygn. akt II AKa 317/14).

Nie budzi wątpliwości, że w wyniku nie wywiązania się spółki z umowy sprzedaży domu, a następnie nie wypełnienia warunków ugody, państwo N. ponieśli szkodę majątkową.

Kwestia pierwsza była przedmiotem sprawy prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w S., która nie dopatrzyła się znamion przestępstwa w działaniach przedstawicieli spółki (...) Sp. z o. o. Sp. kom. z/s w S., uznając że spór ma charakter cywilny.

Kwestia druga jest ściśle połączona z pierwszą, gdyż intencją ugody było de facto rozwiązanie umowy deweloperskiej sprzedaży nieruchomości i przedwstępnej umowy sprzedaży oraz zwrot państwu N. wpłaconych przez nich pieniędzy.

Z treści zarzutu wynika, że oskarżony polecając zawarcie ugody sądowej z E. i Z. N. (1), miał wprowadzić ich w błąd co do kondycji finansowej reprezentowanej przez siebie spółki oraz możliwości wywiązania się z zobowiązania w wysokości 435.000 zł, w wyniku czego wyrazili oni zgodę na rozwiązanie uprzednio zawartej ze spółką umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości, przez co utracili przysługujące im prawa: żądania wykonania tej umowy, żądania zapłaty naliczonej już kwoty kary umownej w wysokości 179.504,28zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz żądania zapłaty dalszych kar umownych, naliczanych w związku z niewykonaniem przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości, czym doprowadził wymienionych pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie nie mniejszej niż 179.504,28 zł.

W ocenie Sądu tak sformułowany zarzut jest dość karkołomny. Abstrahując od tego, iż zachodzi wątpliwość co do wysokości potencjalnej szkody (435.000 zł czy 179.504,28 zł), oszustwo według oskarżyciela miało doprowadzić do zrzeczenia się przez E. i Z. N. (1) przysługujących im z tytułu umowy praw. Należy mieć jednak na uwadze, iż E. i Z. N. (2) już w dniu 7.03.2011 r. z uwagi na niedotrzymanie terminu budowy domu, nosili się z zamiarem odstąpienia od umowy, domagając się zwrotu wpłaconych przez nich pieniędzy. Zawarcie ugody stanowiło de facto realizację ich żądania sprzed roku. Oczywiście nikt nie neguje faktu, że warunki ugody nie zostały wykonane. Można też przyjąć, iż oskarżony znając kondycję finansową spółki (...) zdawał sobie sprawę, że nie będzie w stanie dotrzymać umówionych terminów spłaty. Powstaje jednak pytanie, czy podpisanie ugody cokolwiek zmieniło? Czy rzeczywiście roszczenia E. i Z. N. (1) względem spółki (...) wygasły? Z treści § 3 ust. 2 ugody wynika, że dopiero „wykonanie w całości niniejszej ugody wyczerpuje wszelkie wzajemne roszczenia stron”. Skoro ugoda w żaden sposób nie została przez pozwaną spółkę wykonana, to tym samym nie ma podstaw aby uznać, że zostały wyczerpane wzajemne roszczenia stron.

W tym miejscu należy rozważyć, co by się stało gdyby strony nie zawarły ugody. Prawdopodobnie na rzecz powodów zasądzona zostałaby dochodzona w pozwie kwota kary umownej. Można też zakładać, że prawdopodobnie należność ta nie zostałaby zapłacona przez spółkę z uwagi na jej złą kondycję finansową. Z dużym prawdopodobieństwem można też przyjąć, że zawarte wcześniej umowy, też nie zostałyby wykonane przez spółkę i koniecznym byłoby skierowanie kolejnego pozwu do sądu, który zasądziłby na rzecz powodów dochodzoną należność. Czyli E. i Z. N. (2) byłiby w takiej samej sytuacji finansowej i prawnej jak obecnie. Tyle, że oskarżonemu nie zarzucono by popełnienia oszustwa.

Reasumując, w ocenie Sądu nie sposób przypisać oskarżonemu działania polegającego na celowym wprowadzeniu w błąd co do zamiaru wywiązania się z zaciągniętego zobowiązania i tym samym doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Zawarta ugoda stanowi tytuł wykonawczy, który

daje E. i Z. N. (1) prawo do dochodzenia od spółki (...) swoich należności. Zawarcie ugody było czynnością cywilnoprawną i zdaniem Sądu taki charakter ma niniejsze sprawa.

Dlatego też Sąd uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia powołany przepis w części dyspozytywnej wyroku.